

EKONINFOCHECKER

MINISTAR FUCHS: PLAĆE SU ZNAČAJNO RASLE, ŠTRAJK U ŠKOLAMA NIJE OPRAVDAN

Provjera istinitosti članka

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Maja Grdinić

Student: Erik Franković

UVOD

Članak „Ministar Fuchs: Plaće su značajno rasle, štrajk u školama nije opravdan“ objavljen je na web stranici Indeks.hr te je dostupan na linku: <https://www.index.hr/vijesti/clanak/ministar-fuchs-place-su-znacajno-rasle-strajk-u-skolama-nije-opravan/2652378.aspx>. Za autora članka naveden je Index Vijesti te je vrijeme objave 17. ožujka 2025. godine. Autor navodi izjave ministra znanosti i obrazovanja Radovana Fuchsa koji tvrdi kako su plaće zaposlenika u obrazovanju značajno rasle te da štrajk u školama nije opravdan. Također se analizira rast plaća u obrazovanju naspram rastu plaća u drugim javnim službama poput javne uprave i obrane te djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi.

Analiza u nastavku odnosi se na ispitivanje istinitosti navedenih tvrdnji, primarno vezanih za kvantitativne podatke o rastu plaća zaposlenika u obrazovanju u promatranim razdobljima. Također se ispituje istinitost tvrdnji vezanih za negiranje da su plaće u obrazovanju rasle manje nego drugima u javnom sektoru od strane ministra znanosti i obrazovanja. Cilj analize je utvrditi jesu li navedene tvrdnje istinite ili ne.

PREDSTAVLJANJE DOKAZA

U nastavku će se navesti činjenice iz svakog pojedinog odlomka članka te dokazi s izvorima o samoj tvrdnji temeljem kojih će se naposljetku navesti je li tvrdnja istinita ili ne.

U prvom poglavlju članka „Ministar Fuchs: Plaće su značajno rasle, štrajk u školama nije opravdan“ navedene su 3 činjenice, i to:

1. Plaće u obrazovanju su rasle premalo u odnosu na druge javne službe,
2. Plaće zaposlenika u obrazovanju su bitno bolje nego što su bile prošle godine,
3. Plaće zaposlenika u obrazovanju su drastično bolje nego prije šest godina.

Prva tvrdnja ovog odlomka jednaka je prvoj tvrdnji idućeg odlomka članka te će stoga ista biti

provjera u sklopu drugog odlomka.

Druga tvrdnja provjerena je temeljem podataka s Državnog zavoda za statistiku (DZS). Provjera navedenih tvrdnji prikazat će se u nastavku putem tablice.

Tablica 1. Rast bruto plaća u obrazovanju između ožujka 2024. i ožujka 2025. (u eurima)

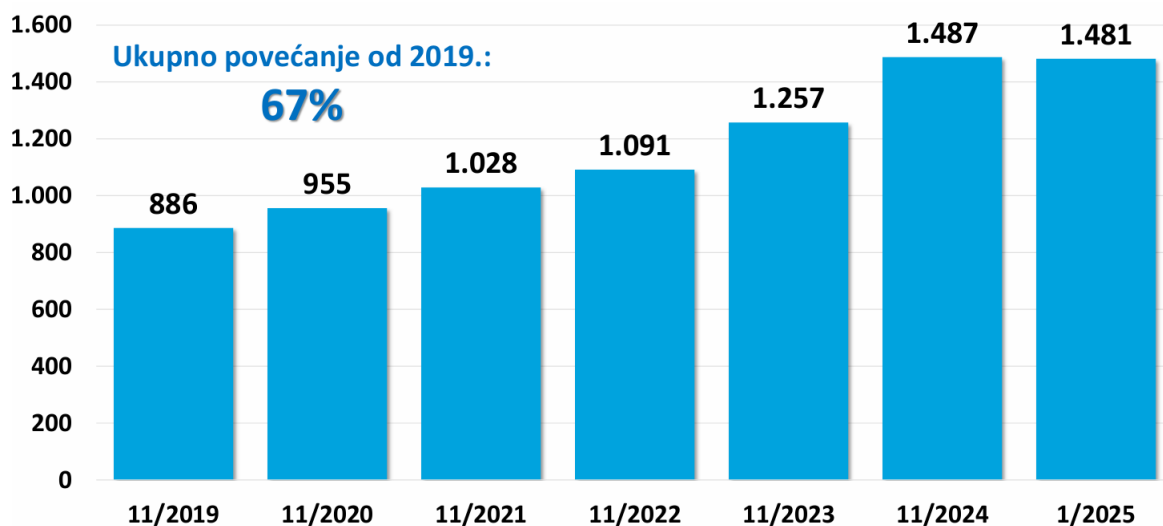
Djelatnost	Prosječna bruto plaća u ožujku 2024.	Prosječna bruto plaća u ožujku 2025.	Rast u odnosu na ožujak 2024.
Obrazovanje	2.059	2.197	$\frac{2.197}{2.059} * 100 - 100 = 6,70\%$

Izvor: samostalna izrada autora prema DZS

Temeljem prikazanih podataka u tablici, dokazuje se točnost tvrdnje o rastu plaća u obrazovanju u 2025. godini u odnosu na 2024. godinu.

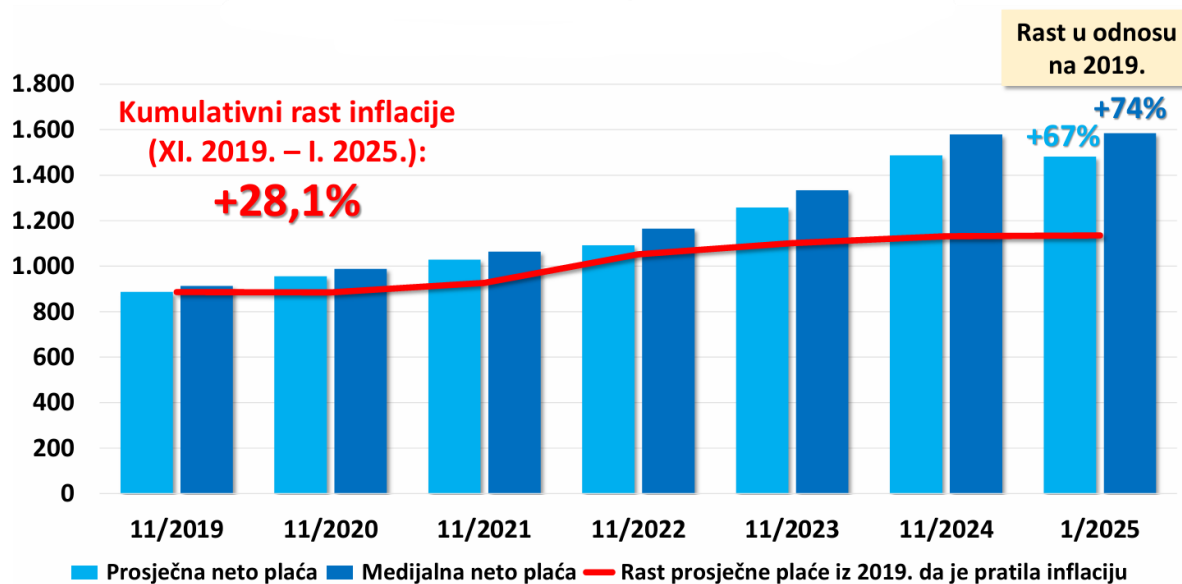
Treća tvrdnja provjerena je temeljem podataka sa službene web stranice Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih (MZOM) te su podaci prikazani grafikonima u nastavku.

Grafikon 1. Prosječna plaća učitelja osnovne škole (neto, u eurima, 2019.-2025.)

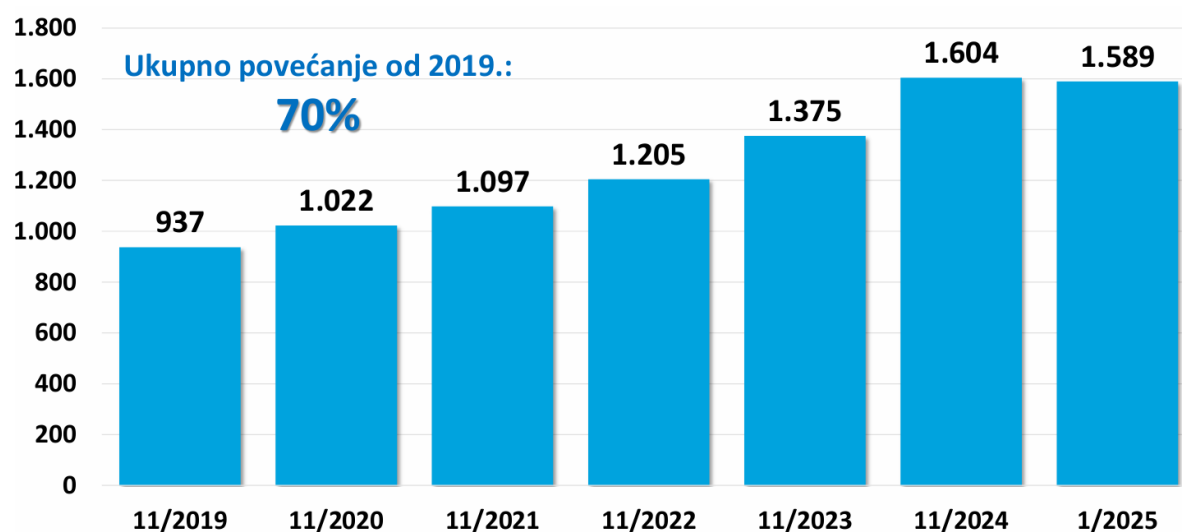
Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (<https://mzom.gov.hr/vijesti/ucitelju-bez-napredovanja-u-osnovnim-skolama-prosjecna-placa-je-narasla-67-posto-te-ona-iznosi-1481-euro/6838>)

Grafikon 2. Prosječna i medijalna plaća učitelja u osnovnoj školi u odnosu na kumulativnu inflaciju (neto, u eurima, 2019.-2025.)

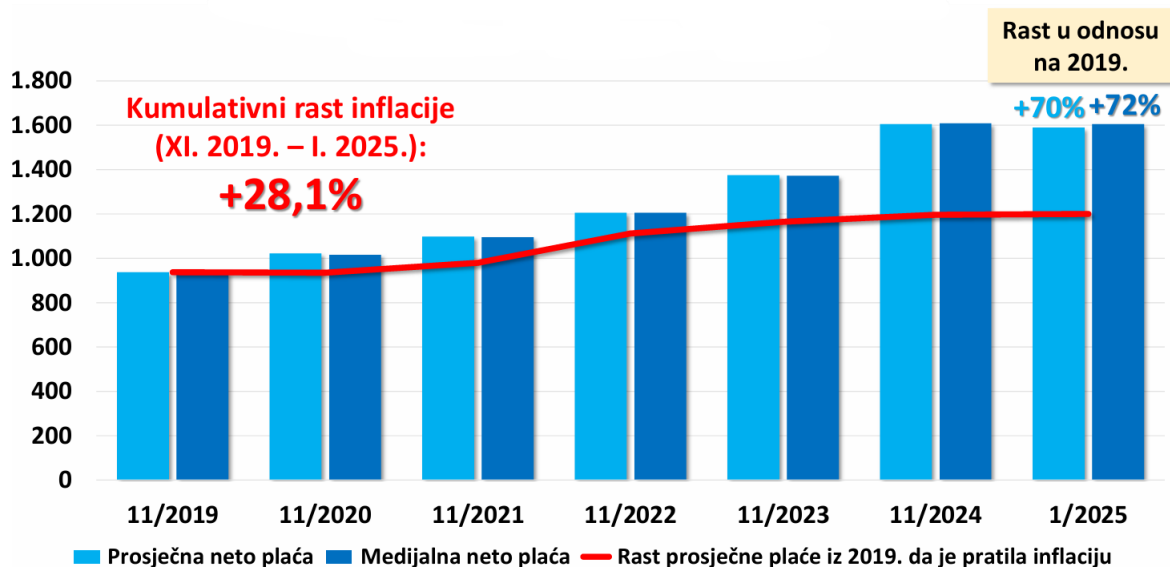
Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (<https://mzom.gov.hr/vijesti/ucitelju-bez-napredovanja-u-osnovnim-skolama-prosjecna-placa-je-narasla-67-posto-te-ona-iznosi-1481-euro/6838>)

Grafikon 3. Prosječna plaća učitelja srednje škole (neto, u eurima, 2019.-2025.)

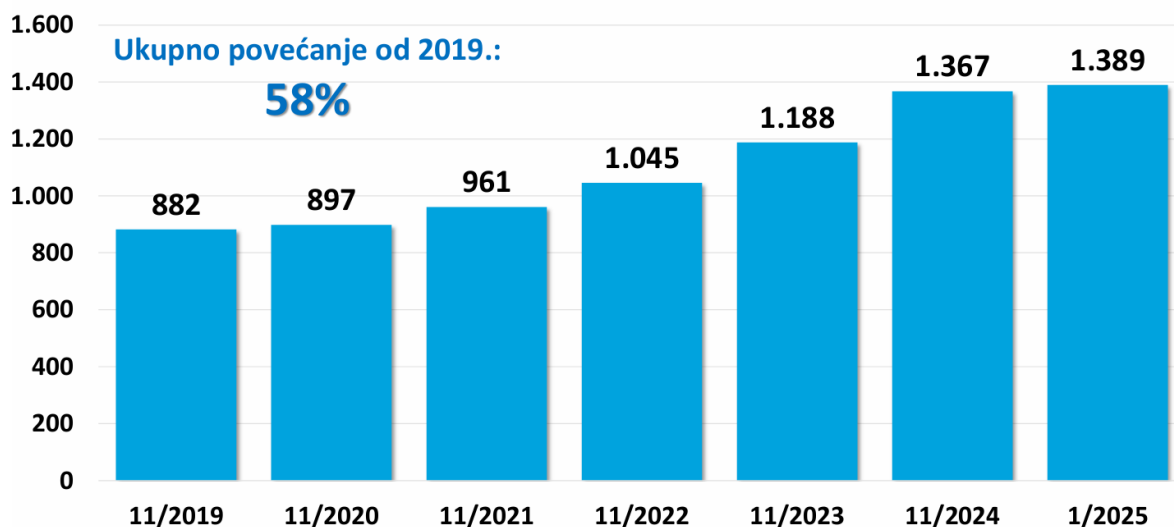
Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (<https://mzom.gov.hr/vijesti/ucitelju-bez-napredovanja-u-osnovnim-skolama-prosjecna-placa-je-narasla-67-posto-te-ona-iznosi-1481-euro/6838>)

Grafikon 4. Prosječna i medijalna plaća nastavnika srednje škole u odnosu na kumulativnu inflaciju (neto, u eurima, 2019.-2025.)

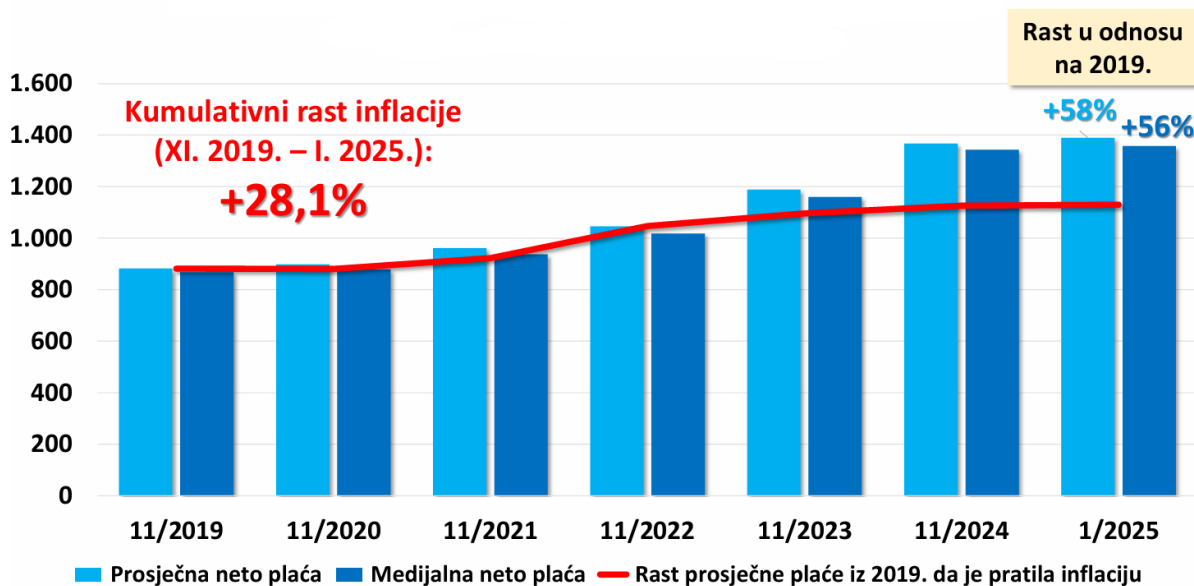
Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (<https://mzom.gov.hr/vijesti/ucitelju-bez-napredovanja-u-osnovnim-skolama-prosjecna-placa-je-narasila-67-posto-te-ona-iznosi-1481-euro/6838>)

Grafikon 5. Prosječna plaća asistenta u visokom obrazovanju (neto, u eurima, 2019.-2025.)

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (<https://mzom.gov.hr/vijesti/ucitelju-bez-napredovanja-u-osnovnim-skolama-prosjecna-placa-je-narasila-67-posto-te-ona-iznosi-1481-euro/6838>)

Grafikon 6. Prosječna i medijalna plaća asistenta u visokom obrazovanju u odnosu na kumulativnu inflaciju (neto, u eurima, 2019.-2025.)

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (<https://mzom.gov.hr/vijesti/ucitelju-bez-napredovanja-u-osnovnim-skolama-prosjecna-placa-je-narasla-67-posto-te-ona-iznosi-1481-euro/6838>)

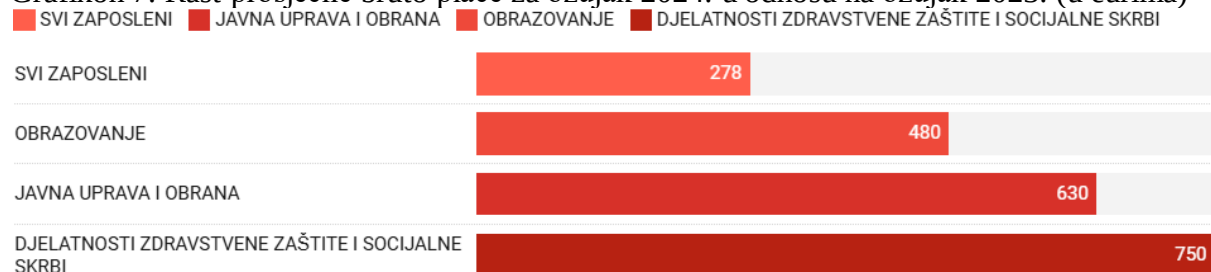
Na priloženim grafikonima jasno je uočljiv rast prosječnih plaća zaposlenika u obrazovanju čime se potvrđuje točnost treće iznesene tvrdnje.

U slijedećem odlomku članka navedena je 1 činjenica, i to:

1. Nije točno da su plaće u obrazovanju rasle manje nego drugima u javnom sektoru.

Tvrdnja je provjerena temeljem podataka s Državnog zavoda za statistiku (DZS). Provjera navedenih tvrdnji prikazat će se u nastavku putem grafikona i tablica.

Grafikon 7. Rast prosječne bruto plaće za ožujak 2024. u odnosu na ožujak 2023. (u eurima)

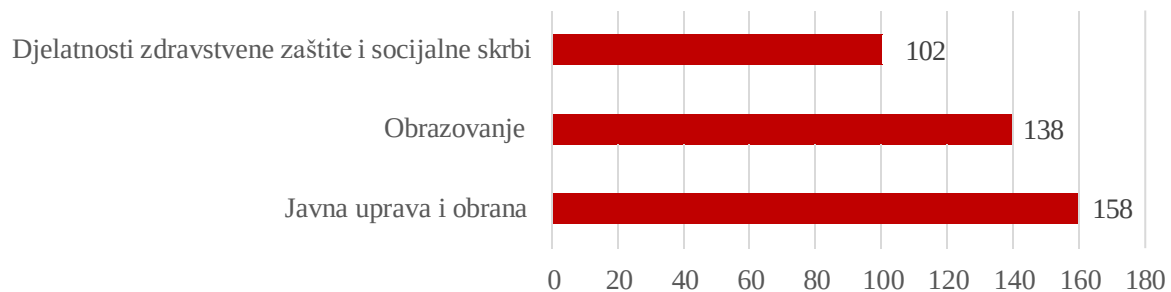
Izvor: DZS (<https://www.index.hr/vijesti/clanak/astronomski-rast-placa-u-javnom-sektoru-daleko-veci-nego-u-privatnom/2567233.aspx>)

Tablica 2. Rast bruto plaća po djelatnostima između ožujka 2023. i ožujka 2024. (u eurima)

Djelatnost	Prosječna bruto plaća u ožujku 2024.	Rast u odnosu na ožujak 2023.
Obrazovanje	2.059	30,40%
Javna uprava i obrana	2.334	37,00%
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	2.506	42,70%

Izvor: DZS (<https://www.index.hr/vijesti/clanak/astronomski-rast-placa-u-javnom-sektoru-daleko-veci-nego-u-privatnom/2567233.aspx>)

Grafikon 8. Rast prosječne bruto plaće za ožujak 2025. u odnosu na ožujak 2024. (u eurima)

Izvor: samostalna izrada autora prema DZS

Tablica 3. Rast bruto plaća po djelatnostima između ožujka 2024. i ožujka 2025. (u eurima)

Djelatnost	Prosječna bruto plaća u ožujku 2025.	Rast u odnosu na ožujak 2024.
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	2.608	4,07%
Obrazovanje	2.197	6,70%
Javna uprava i obrana	2.492	6,77%

Izvor: samostalna izrada autora prema DZS

Tablica 4. Rast bruto plaća po djelatnostima između ožujka 2023. i ožujka 2025. (u eurima)

Obrazovanje	Javna uprava i obrana	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
Rast prosječne bruto plaće za ožujak 2024. u odnosu na ožujak 2023.		
480	630	750
Rast prosječne bruto plaće za ožujak 2025. u odnosu na ožujak 2024.		
138	158	102

Ukupno		
618	788	852

Izvor: samostalna izrada autora prema DZS

Priloženim grafikonima i tablicama izneseni su podaci koji dokazuju netočnost tvrdnje da plaće u obrazovanju nisu rasle manje nego drugima u javnom sektoru.

U trećem odlomku članka navedene su 4 činjenice, i to:

1. Učitelj-savjetnik ima prosječnu plaću od 1936 eura,
2. Izvrсни savjetnik ima plaću preko 2000 eura, 2200 eura,
3. Mentor-učitelj koji nakon 5 godina prijeđe u zvanje mentora ustvari dolazi do višeg koeficijenta koji je 2.17,
4. Početni koeficijent učitelja je 2,01.

Prve dvije tvrdnje provjerene su temeljem podataka sa službene web stranice Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih (MZOM) te su podaci prikazani putem tablice u nastavku.

Tablica 5. Prosječna plaća učitelja-savjetnika i učitelja izvrsnog savjetnika (u eurima)

OSNOVNE ŠKOLE – plaća za siječanj 2025.		
Naziv radnog mjesta	Prosječna plaća	
	Bruto	Neto
Učitelj savjetnik – 2,38	2.776	1.928
Učitelj izvrсни savjetnik – 2,62	3.110	2.132

Izvor: samostalna izrada autora prema MZOM

Priloženom tablicom izneseni su podaci koji dokazuju točnost obiju iznesenih tvrdnji o iznosima prosječnih plaća navedenih radnih mjesta.

Treća i četvrta tvrdnja provjerene su temeljem Uredbe o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama (NN 22/2024) te su podaci prikazani putem tablice u nastavku.

Tablica 6. Koeficijenti za obračun plaća u obrazovanju

OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE	
Naziv radnog mjesta	Koeficijent
Učitelj / Nastavnik	2,01
Učitelj mentor / Nastavnik mentor	2,17

Izvor: samostalna izrada autora prema Uredbi o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama (NN 22/2024)

Priloženom tablicom izneseni su podaci koji dokazuju točnost obiju iznesenih tvrdnji o visini koeficijenata za obračun plaća u obrazovanju, i to za radna mjesta učitelja (nastavnika) i učitelja (nastavnika) mentora.

U posljednjem, četvrtom odlomku članka navedena je 1 činjenica, i to:

1. Osnovica plaće je ove godine rasla za 6% (3% + 3%).

Tvrdnja je provjerena temeljem Odluke o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini (NN 155/2024) te su podaci citirani u nastavku:

„Osnovica za izračun plaće iz stavka 1. ove točke će iznositi:“

1. „od 1. siječnja 2025. do 31. siječnja 2025. godine 947,18 eura bruto i primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec siječanj, koja se isplaćuje u mjesecu veljači“
2. „od 1. veljače 2025. do 31. kolovoza 2025. godine 975,60 eura bruto i primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec veljaču, koja se isplaćuje u mjesecu ožujku“
3. „od 1. rujna 2025. godine pa nadalje 1.004,87 eura bruto i primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec rujan, koja se isplaćuje u mjesecu listopadu“.

Tablica 7. Rast osnovice plaća u obrazovanju u 2025. godini

Mjesec	Postotna promjena
Povećanje osnovice za od 1. veljače 2025. godine, isplate u ožujku 2025. godine	$\frac{975,60}{947,18} * 100 - 100 = 3,00\%$
Povećanje osnovice za od 1. rujna 2025. godine, isplate u listopadu 2025. godine	$\frac{1.004,87}{975,60} * 100 - 100 = 3,00\%$

Izvor: samostalna izrada autora prema Odluci o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini

(NN 155/2024)

Temeljem prikazanih podataka u tablici, dokazuje se točnost tvrdnje o rastu osnovice plaća u obrazovanju u 2025. godini za 6% (3% + 3%).

ZAKLJUČAK

Iznesenom analizom potvrdila se tvrdnja ministra znanosti i obrazovanja Radovana Fuchsa o tome da su plaće zaposlenika u obrazovanju značajno rasle, odnosno da su bitno bolje nego što su bile prošle godine, a drastično bolje nego prije šest godina. Također, potvrdile su se tvrdnje o rastu osnovice plaća u obrazovanju u 2025. godini za 6% (3% + 3%) te pojedinačnim iznosima prosječnih plaća u obrazovanju za odabrana radna mjesta, a koje je ministra znanosti i obrazovanja koristio kao pokazne primjere. S druge strane, tvrdnja ministra znanosti i obrazovanja Radovana Fuchsa o tome da nije točno da su plaće u obrazovanju rasle manje nego drugima u javnom sektoru nije potvrđena odnosno dokazana je kao netočnom.

Temeljem svega iznesenog, članak većim dijelom obuhvaća točne i istinite tvrdnje, s naglaskom na identificiranoj netočnosti tvrdnji vezanih za negiranje da su plaće u obrazovanju rasle manje nego drugima u javnom sektoru od strane ministra znanosti i obrazovanja.